VII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 78)**

z dnia 21 lutego 2013 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 78)

21 lutego 2013 r.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, obradująca pod przewodnictwem posła **Sławomira Piechoty (PO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (druk nr 265).

W posiedzeniu udział wzięli: **Elżbieta Seredyn** podsekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Elżbieta Przybylska** i **Brygida Śliwka** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Bogdan Cichy** – legislator z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Szanowni państwo, witam. Otwieram 78 posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. W projekcie porządku naszego posiedzenia mamy pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (druk nr 265). Czy są uwagi do takiej propozycji porządku posiedzenia? Nie słyszę. Uznaję zatem, że Komisja przyjęła porządek posiedzenia. Przystępujemy do jego realizacji. Wnioskodawców w sprawie tego projektu reprezentuje pan przewodniczący Stanisław Szwed. Bardzo proszę o przedstawienie istoty projektu.

Poseł Stanisław Szwed (PiS):

Dziękuję panie przewodniczący. Rozpocznę od tego, że nasz projekt został zgłoszony ponad rok temu, czyli 10 lutego 2012 r. Szkoda, że przy nowelizacjach, które były i tej ostatniej, dużej nowelizacji, która zasadniczo zmieniła ustawę o świadczeniach pielęgnacyjnych, ten projekt nie był wspólnie rozpatrywany. Wtedy ta dyskusja byłaby pełna i moglibyśmy rozmawiać również o tych propozycjach, które są zawarte w zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych. Tak się stało i dzisiaj po przyjęciu ustawy zmieniającej zasady wypłat świadczeń pielęgnacyjnych, wiele tych przepisów tutaj musiałoby ulec zmianie w trakcie prac w Komisji.

Oczywiście króciutko przedstawię to, co jest zawarte w uzasadnieniu. Problem jest dobrze znany tym, którzy pracują w tej Komisji i warto się nad tym jeszcze raz zastanowić. Wielokrotnie ta ustawa była nowelizowana. Przypomnę, że również Trybunał Konstytucyjny w 2008 r. zobowiązał parlament do zmiany przepisów dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, aby również objąć nimi osoby, które są objęte opieką alimentacyjną – ludzi starszych. Dokonaliśmy jednej zmiany. Cała ta nowelizacja dotyczy tak naprawdę art. 17, czyli artykułu, który mówi, komu to świadczenie pielęgnacyjne należy się albo nie. Po wyroku Trybunału Konstytucyjnego zmieniliśmy zasadę dotyczącą art. 17 ust. 5 pkt 2 a, gdzie dopuściliśmy, że współmałżonek, jeżeli jest osobą niepełnosprawną może być objęty tą zasadą. Zmiana ustawy od 1 stycznia mówiąca o tym, że wprowadzamy specjalny zasiłek opiekuńczy, wprowadzając kryterium dochodowe właśnie dla osób starszych zmieniła te zasady. Pozostało świadczenie pielęgnacyjne dla dzieci niepełnosprawnych do 18 roku życia, czy do 25 roku, jeżeli się uczą. To głównie, jak przypominamy sobie dyskusje było spowodowane oszczędnościami w budżecie na świadczenia, to prawie 200.000 tys. zł w tym roku, a w następnym roku 650.000 tys. zł mniej na świadczenia pielęgnacyjne z tytułu zasad tej ustawy.

Nasza zmiana, zgłoszona przez Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość tak jak powiedziałem dotyczy art. 17 ust. 5 pkt 2. Chodzi o to, aby umożliwić objęcie świadczeniem pielęgnacyjnym osoby wymagające opieki i pozostające w związku małżeńskim bez względu na to, czy ta druga osoba również jest osobą niepełnosprawną. To, co mamy w tej chwili w przepisie. Wiemy doskonale, że zdarzają się takie przypadki. Również wiemy, że niejednokrotnie takie osoby trafiają do domów pomocy społecznej, jako że nie ma się kto nimi do końca opiekować. Były również przypadki fikcyjnych rozwodów, aby taką opiekę zapewnić. Stąd te zmiany, które zaproponowaliśmy w art. 17 ust. 5 pkt 2 a, aby to zastrzeżenie dotyczące współmałżonków znieść i aby możliwością opieki przysługującego świadczenia pielęgnacyjnego objąć wszystkich małżonków. Oczywiście przy zachowaniu tej generalnej zasady, że trzeba zrezygnować z pracy, żeby można było objąć opieką te osoby. To tak w telegraficznym skrócie. Tak jak powiedziałem, sprawa jest nam znana i wielokrotnie na ten temat rozmawialiśmy. Jest jakby główną przesłanką tego naszego projektu poselskiego. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Bardzo proszę o stanowisko rządu. Pani minister, Elżbieta Seredyn.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Elżbieta Seredyn:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, pozwolę sobie potwierdzić, że zmiany w art. 17 w przedmiotowym projekcie ustawy – ust. 1 tegoż artykułu stały się bezprzedmiotowe w momencie, kiedy weszła w życie ustawa o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw. Jest to ustawa z 7 grudnia 2012 r. Rozwiązanie przedstawione w art. 17 ust. 5 pkt 1a ustawy będzie skutkowała tym, że jedna osoba sprawująca opiekę będzie mogła otrzymywać prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na więcej niż jedną osobę wymagającą opieki. Propozycja jest niezgodna z założeniami instytucji świadczenia pielęgnacyjnego, które przyznawane jest w celu rekompensaty utraty zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej z powodu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną, a nie stracie z tytułu opieki nad tą osobą.

Odnośnie do kwestii pozostawania osoby wymagającej opieki w związku małżeńskim, należy zwrócić uwagę na fakt, że uchwaloną w dniu 19 sierpnia 2011 r. ustawę o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów został rozszerzony od dnia 14 października 2011 r. katalog osób, nad którymi sprawowana może być opieka poprzez wskazanie w art. 17 ust. 5 pkt 1 lit. a), że świadczenie pielęgnacyjne przysługuje również w sytuacji, gdy osoba wymagająca opieki pozostaje w związku małżeńskim, jeżeli jej współmałżonek legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Zgodnie ze znowelizowanymi przepisami nowe świadczenie, jakim jest specjalny zasiłek opiekuńczy, przysługuje również grupie osób, której do tej pory przysługiwało świadczenie pielęgnacyjne. Jednocześnie należy zauważyć, że wątpliwości budzą wskazane w projekcie skutki finansowe proponowanych rozwiązań dla budżetu państwa, które są oszacowane na około 200.000 tys. zł i nie została określona podstawa, na jakiej ta kwota została oszacowana, ani sposób wyliczenia. Można przypuszczać, że te skutki będą większe. Mając na uwadze powyższe argumenty Rada Ministrów negatywnie opiniuje poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (druk nr 265). Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Otwieram dyskusję. O zabranie głosu proszę panią poseł Bańkowską.

Poseł Anna Bańkowska (SLD):

Dziękuję bardzo panie przewodniczący. Wracamy do tematu, który był przedmiotem posiedzeń Komisji w poprzedniej kadencji, od chyba 2010 r. Współczuję panu posłowi Szwedowi, ponieważ ma taką samą sytuację jak Sojusz Lewicy Demokratycznej w wielu projektach, które ze względu na długi czas oczekiwania w niektórych miejscach tracą swoją aktualność. Tracą swoją aktualność, dlatego że rząd nie przyznając nam racji, w części jednak po cichu ją podziela, bo wprowadza do swoich propozycji niektóre nasze sugestie. Nie trzeba bić się o palmę pierwszeństwa. Chodzi o to, żeby załatwić sprawy dla ludzi i dobrze się dzieje, kiedy tak jest. Ten podobny problem dotyczy prawa do świad-

czenia pielęgnacyjnego wobec sytuacji osób pozostających w małżeństwie. Pamiętają panie i panowie posłowie, że wyszłam z inicjatywą ustawy. Jestem do dzisiaj wdzięczna poprzedniej Komisji, że podzieliła ten mój postulat. Mianowicie do 2011 r. mieliśmy taką sytuację, że nie można było uzyskać świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu opieki nad osobą całkowicie niepełnosprawną, jeśli ona pozostawała w związku małżeńskim. Ponieważ dotknął mnie naocznie przypadek tragicznej sytuacji pewnej rodziny, zainspirowało mnie to do złożenia propozycji zmiany ustawowej. Chcąc, żeby ten problem choć w części złagodzić, jako Sojusz Lewicy Demokratycznej zaproponowaliśmy takie rozwiązanie, że może uzyskać świadczenie pielęgnacyjne osoba, która zrezygnuje z pracy, a zajmuje się osobą całkowicie niepełnosprawną, mimo że osoba pozostaje w związku małżeńskim. Pod jednym warunkiem, że i ten współmałżonek jest całkowicie niezdolny do samodzielnej egzystencji.

To, że tak powiem, zaspokoiło część problemów dzieci, które mają do czynienia z obłożnie chorą dwójką rodziców. Przepis sprzed 2011 r. powodował, że w momencie, kiedy żyło dwoje rodziców, mimo iż córka, czy syn zwolnili się z pracy, żeby sprawować nad nimi opiekę, nie dostawali świadczenia pielęgnacyjnego. W momencie, kiedy jedno z rodziców zmarło, to osoba sprawująca opiekę zaczynała otrzymywać świadczenie. To już był taki absurd niesprawiedliwości, że Sejm podzielił moje i mojego Klubu wątpliwości.

Mimo tej mojej nowelizacji, z czym mamy do czynienia? Z jaką oto sytuacją? Mamy małżonków. Jeden jest obłożnie chory, a drugi nie. On chce sprawować opiekę nad współmałżonkiem. Może to uczynić, może zwolnić się z pracy, bo to jest oczywiście jego wybór. Natomiast nie ma prawa z tytułu opieki nad tą osobą do świadczenia pielęgnacyjnego. Nie wiem, czy jest to dobre rozwiązanie. Uważam, że złe, ponieważ dopuszczamy różne inne sytuacje przy świadczeniach pielęgnacyjnych, a w tym przypadku powiedziałabym w sposób szczególnie negatywnie traktujemy związek małżeński, ponieważ każda inna sytuacja związku partnerskiego nie wyklucza takiej możliwości. Zaczynam się powielekroć zastanawiać, czy przypadkiem nie jest tak, że wiele rozwiązań prawnych w Polsce motywuje ludzi do tego, żeby nie pozostawali w związkach małżeńskich. To nie jest argument, ale naprawdę w niektórych sytuacjach lepiej rozwieść się i korzystać ze wszystkich rozwiązań, które wspomagają rodzinę, niż pozostawać w związku małżeńskim. Ja bym proponowała, żeby pod tym kątem spojrzeć na tę kwestię, tak samo jak wiele innych związanych np. prawem dzieci, to już nie będę mówić w tym momencie. Osobiście popieram ten pomysł, ponieważ życie dowodzi, że dzisiejsze rozwiązania nie są właściwe. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Kto z państwa chciałby zabrać głos w dyskusji? Pani poseł Hrynkiewicz, bardzo proszę.

Poseł Józefa Hrynkiewicz (PiS):

Szanowny panie przewodniczący, pani minister, chciałabym, żeby pani minister oficjalnie potwierdziła, że wszystkie sprawy, które są poruszone w projekcie tej ustawy, nad którą dzisiaj procedujemy są po prostu pomyślnie i pozytywnie rozwiązane. W ogóle procedowanie tej ustawy jest po prostu bez znaczenia. Z tego, co pani powiedziała, zrozumiałam, że zostały już rozwiązane w innych ustawach.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Czy ktoś chciałby jeszcze zabrać głos w dyskusji? Bardzo proszę, pani poseł Kochan.

Poseł Magdalena Kochan (PO):

Chcę powiedzieć, że nie jest rzeczywiście niczym przyjemnym rozpatrywanie, szczególnie dla wnioskodawców, po roku projektu ustawy, który z racji wypowiedzi także pani minister i z racji tych rzeczy, które zrobiliśmy jako Komisja w międzyczasie, stracił na aktualności. Zatem stawiam wniosek o odrzucenie tego projektu ustawy w pierwszym czytaniu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Czy jeszcze ktoś z państwa chciałby zabrać głos w dyskusji? Nie słyszę. Bardzo proszę panią minister o odniesienie się… Jeszcze pani poseł Bańkowska, bardzo proszę.

Poseł Anna Bańkowska (SLD):

Proszę państwa, część rzeczy spraw, że tak powiem skonsumowana, ale problem, o którym ja mówiłam nie. Nie widzę powodu, żebyśmy powiedzieli, że na skutek tego, że były w międzyczasie zmiany prawa, to sens rozpatrywania tej ustawy pod kątem tych kwestii, które w moim przekonaniu są słuszne, a które nie znalazły odzwierciedlenia w nowelizacji ustawy, są jak najbardziej zasadne. Proponuję, że skierować projekt do dalszych prac.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Bardzo proszę, pani minister. Pan dyrektor, tak? Bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Departamentu Polityki Rodzinnej MPiPS Olgierd Podgórski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, jeżeli chodzi o pytanie pani poseł Hrynkiewicz, to wszystkie kwestie poruszone w projekcie zostały już pomyślnie załatwione w nowelizacji, jak pani poseł powiedziała. To nie jest tak do końca, jak pani poseł Bańkowska wskazuje. Pozostaje kwestia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego w sytuacji, kiedy osoba wymagająca opieki pozostaje w związku małżeńskim. Tak jak wskazała pani poseł Bańkowska świadczenie pielęgnacyjne przysługuje tylko w sytuacji, w której oboje małżonkowie legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Natomiast od 1 stycznia bieżącego roku na skutek nowelizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych z 7 grudnia zeszłego roku dla tych osób, które są w związku małżeńskim przysługuje inne świadczenie, jakim jest specjalny zasiłek opiekuńczy, który jak przypomnę, przysługuje osobie, która zrezygnowała z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny. Tutaj żadnego ograniczenia w kontekście prawa dla małżonków nie ma. Ten zasiłek przysługuje w kwocie 520 zł i podobnie jak w przypadku świadczenia pielęgnacyjnego opłacane są składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję bardzo. Proszę przedstawiciela wnioskodawców, pana posła Szweda.

Poseł Stanisław Szwed (PiS):

W swoim wstępie mówiłem, że część rozwiązań, które państwo wprowadzili, proponowaliśmy wtedy do istniejącego stanu prawnego. Teraz sytuacja się zmieniła o tyle, że jest specjalny zasiłek opiekuńczy, o którym pan mówił. Jest jedna rzecz, którą trzeba dopowiedzieć, że przy zasiłku opiekuńczym jest kryterium dochodowe i to kryterium dochodowe na poziomie 623 zł. To powoduje, że korzystanie z tej możliwości jest mocno ograniczone. Przypomnę, myślę, że państwo to wiedzą, że nasz projekt zmiany ustawy wynikał z wielu orzeczeń sądów administracyjnych. Ostatnie orzeczenie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie mówi, że w dalszym ciągu jest zachowana nierówność w stosunku do małżonków, czy współmałżonków, jeśli chodzi o możliwość otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego. Mówię o stanie prawnym przed końcem roku. Teraz sytuacja zmienia się, bo jest inny podział. Mamy dwa rodzaje świadczeń. Na ten moment, jak przygotowywaliśmy, to wydaje się, że było to rozwiązanie jak najbardziej pożyteczne i potrzebne. Stąd nasz projekt.

Przewodniczący poseł Sławomir Piechota (PO):

Dziękuję. Zamykam pierwsze czytanie. Informuję, że w sprawie tego projektu nie zgłoszono wniosku o przeprowadzenie wysłuchania publicznego. W trakcie pierwszego czytania padły dwa wnioski: o skierowanie projektu do dalszych prac oraz o odrzucenie projektu w pierwszym czytaniu. W pierwszej kolejności poddam pod głosowanie jako dalej idący wniosek o odrzucenie projektu w pierwszym czytaniu.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem tego wniosku? Dziękuję. Kto jest przeciwny temu wnioskowi? Dziękuję. Czy ktoś wstrzymał się od głosu? Nie słyszę. Bardzo proszę o podanie wyników. Dziękuję.

Przy 19 głosach za, 10 przeciw i braku wstrzymujących się przyjęliśmy wniosek o odrzucenie w pierwszym czytaniu. Proponuję, żeby posłem sprawozdawcą Komisji w tej sprawie był pan poseł Marek Hok. Czy jest sprzeciw wobec tej propozycji? Nie słyszę.

Zatem uznaję, że Komisja powierzyła panu posłowi funkcję sprawozdawcy. Dziękuję, na tym zamykam posiedzenie Komisji.